

Парламент

Къоркъуулу аурууладан къорчуулауу амаллары сюзюлгендиле

КЪМР-ни Парламентини Урунуу, социал къоруулау эм саулык сакълау комитетини башламчылыгы бла къуралган «Гтерек стола» республикада социал маъналы аурууладан багъуу амалла эм аладан сакълау мадарла сюзюлгендиле.

аладан багъуу жаны бла къаллай мадарла толтурулганларын билдиргенди.
Алай бла медицина болушук излеп келгенлени арасында къан тамырлары къыйнагъанла биринчи жерни аладыла, аны хатасында сакъат болгъанла, аушанла (ол санда ишперге жаруу жыл санда инсала) аспалдыла. Сёз ючюн, бытыр аллай саусузла 17,5 процентни тутхандыла, аурууланганы саны 15,5 процентге кёбейгенди.

– Къан басымны уллугу инфаркта жетдириге, мыйыгъа бузуклык салырга болуугун эссе алып, саусузланы багъуу учрежденияла терк жетдирюу амал къуралганды. Алагъа юч

учрежденияла болушук бериледи – Кардиология диспансерде, Нальчикни 1-чи номерли клиника болницасыны кардиология бөлүмде эмда Республикалы клиника больницаны къан тамырла арасында. «Юрек-къан тамырла бла байламлы ауруулагъа къажу мадарла» регион программаны чеклеринде уа белгиленген үч

режденилагъа тинтиу, багъуу эм реабилитация жаны бла бийик технологияны оборудование келтирилгенди, –дегенди докладчы.
«Саулык сакълау» миллет проектни чеклеринде уа инфаркт ургъан, мыйыны бузган аурууладан къыйналгъанла, жүреклеринде операция этилгенле (2 жылны ичинде) дарманла бла жалчыныкынадыла. Бытыр уа жүрек ауруулану эки тюрлюсю да кийрилгендиле льготалагъа тийишли инсанланы тизмесине.

Экинчи жерде онкология аурууладыла. Болсада аланы саны РФ-де орта эселден адыла. Бытыр биринчи кере бу ауруу 2666 инсандан ачыкъланганды.

– Тинтиулени кезиунде онкология 826 адамда ачыкъланганды, аладан жартысында ауруу энди къуралып башланган кезиунде, –дегенди министри экинчиси.
Бытыр уа диспансерни хирургия бөлүмю 2,4 миңден аспам операция бардырганды. «Онкология ауруулагъа къажу» регион программаны чеклеринде диспансерге шындоюу оборудование келтирилгенди. Сёз ючюн, эндоскопия операцияла бардырчыла. Аны хайырындан а бытыр 148 операция этилгенди. Аны бла бирге химиотерапия болушук да кёбейгенди.

Сёз диабеттен, эндокринный системаны аурууларындын къыйналгъанланы юслеринден да барганды. Андан а 100 миң адамдан 5177,9-су ауруйду. Ол а аны аллында жылдан 2 процентге кёбю.

Аладан диспансер эселде 36,8 миңден аспамы турады; жартысында аспамы сахарный диабеттен къыйналадыла.

Ахыры 2-чи бетдеди.

Къошумчулык

Жангы мектепледге жерлени саны ёсгенди

Къабарты-Малкъарда 2018 жылдан бери 15 шол ишленгенди. Аланы къоруулаулары Российни Президентни Владимир Путинни буйругу бла башланган «Билим» миллет проектте эмда Шимал-Кавказ федерал округу айнтыгы жаны бла къырал программагъа кере бардырылгандыла.

Алайды да, Нарткъалада 1-чи номерли лицей, Ташлы-Талада шол хайырлануырга берилгенди. Нальчикте 1224 жери болгъан 33-ию номерли шол биринчи окуучуларны 2020 жылда алганды.

Дагъыда бир жылдан Чегемде шол ишленгенди. Жангы мектепледге дагъыда Сондастан станцияда П.П.Грицай аты шол эмда Ново-Ивановское элде айтхылык партизан тишрюу Шура Козубун атын жюрюткен 7-чи номерли лицей да кёчгенди.

Бытыр а Куба элли 1-чи номерли мектебини, Прохладныйде Совет Союзну Жигити В.К.Бойченко аты 5-чи номерли, Нарткъалада 4-ию номерли мектепини окуучулары окуу жылларын жангы мектепледге башлагъандыла.
Дагъыда Нальчик, Прохладный, Басхан, Майский шахарлада, Красноводское, Сармакское бла Псынак элдеде окуу юйле ишленгендиле эмда 1 сентябрде сабийлеге тобергезе кызырдыла.

Ол мектепленни барысында да окутууну тынгылы бардырчыла онгла къуралгандыла бла къалмай, окуу жерлени саны да излемлеге кере ёсгенди. Аны хайырындан мектепледге бир смен бла ишперча этерге онг чыкъганды.

Бююнюлюде «Билим берюуну айнтыууну» къырал программасына кере, дагъыда 9 шол ишлене турадыла – ючюсю Нальчикде, къалгандылары –Нарткъалада, Терекде, Терс-Къюлда, Экинчи Чегемде, Прималкинская бла Александровская станцияда.

Республикада 2025 жылгъа дери битуде да 25 жангы шол союлидики, ден жагъандыла КЪМР-ни Башчысы Казбек Кокое телеграм-каналында.

Айныу

Республикада солугъа излезгенле кёпчюле

«Къабарты-Малкъарны тауларында лъжалла бла учкан кезиунде андан ары бардырылды. Бийик къышда къар къалны болганды, аны себепли солугъа келгенлени саны да ёсгенди.

Сёзюсю, битуде къыраладан келген жолучулары аспамысы Элюрусда тохтаргъа сюедиле. Ачыкъ болган шартлагъа кере, жылны аллында бери Минги тауну этеклеринде 278,6 миң адам солугъанды, ол кёрюмю бытырны бу кезиунде бла тенгешдиргенде, 16 процентге кёбю.

Кавказ.РФ компания билдиргенге кере, жалаанда март айда Российни эм бийикде орналгъан куруртунда солугъа 103 миң адам келгенди, ол бир заманда да болмагъанча алай иги кёрюмдюю. Саулай алып айтханда, республикагъа жолучулукта келгенлени саны 398 миң адам болганды. Ол кёрюмю да озган жылны бу кезиунде бла тенгешдиргенде, 24,8 процентте аспамды.

Къабарты-Малкъарны санаторияларында жети миң адам солугъанды, мында ёсом 40 процентте жетгенди.
Туризмин айнуу баруу республикада иш кёллюкюню тирилтеди эмда магъналы бөлүмге саналады. Ол бөлүмде шындо 4880 адам урунды, ала тамамлагъан жумушлары ёлчмени 9 миллиард сомгъа чыкъганды, ол кёрюмю да бытырны бу кезиунде бла тенгешдиргенде, 38 процентте аспамды.

Жайда солгу кезиунде башланганлай республикагъа тобергезе къонакъланы саны да болушук тюрлюдю, биз кереленге не заманда да жарыкъ тюрлюркиз. Туу жерледге айланган жолучула, гара эм жылы суула, юйорле келип солурча алат онгла, кавказ къонакълыйлык эмда татыулу ашаркъыла сакълайдыла жолучуларыны, –ден билдиргенди КЪМР-ни Башчысыны бла Правительство суну пресс-службасындан.

ОТАРЛАНЫ Запкъуу, Кенделен эл.

БЪИЗНИ ИНДЕКСИБИЗ – П5893

Башламчылык

Уллу Хорламны байрагъыны сыйын кётюрле

Элбрус районда «Эстафета Знамени Победы» деген аскер-патриотлук акция башланганды. Бу конде аны къууучыны жайда Тырныузуну Исадиян юйонде ачкандыла. Анда жыйлыгъа район администрациясыны, Билим берюу управленийисыны, дагъыда орта школаны келечилери къатышхандыла.

Акцияны магъанасы тереңди. Анда баш жерни шолканы «Юнармелеш» бөлүмлерини келечилери аладыла. Бу жумушну кезиунде алагъа Уллу Хорламны байрагъыны копиясын бердиле, ызы бла ол бир шолдан башхасына кече

кетип, тогъуучуны майда шахарны майданында ётген байрамга жетеди.
Жыйлыу району краеведение музейини Аскер махтаулу кюю отуунда бардырылганды. Байракны ары Тырныуауда Совет

Союзну Жигити Василий Кузнецовну атын жюрюткен 6-чи номерли орта школну окуучулары кийиргенди. Ызы бла аны къууучыны халда Кенделенде мектепни келечилерине бергенди. Районда элдеде шолканы хар биринде да

тура кетип, байракны ахыр жери, айтхыгъанча, 9 майда байрам болушукю.

Энци аскер операциягъа къатышып келген Шаумурзаланы Батай, сабийлени алларына чыгъып, найхит сёзлерини айтханды. Бизни жершерибиз ол аскер къазуатха сый-намысларн тошормей, керти жигитлеца къатышханларын билдиргенди, келерин да алагъа тийишли болушук, иги окургъа чакъырганды, мамыр жашау тежегенди.

Бу ацияны биз жыл сайын апрельде башлауучубуз, – дегенди музейни башчысы Этеглан Фатимат. – Ёсон келген тёлгое, башха хар кимге да аны магъанасы уллуду. Бек биринчиден, бу байракъ бизни Уллу Хорламны бызны сый кётюрди. Экинчиден а, ол къыйын кезиунде бизге хорламны

келтирген адамларыбыз эсде къалырга себеплик этеди. Сабийле акциягъа къатышып, байракны тарыхын эшиттисе, келерини ата-бабалары ол урушда мамырлыкны къалай сакълагъанларын билсе, ол бек игиди, дейме. Нек дегенде, не заманда да биз кесибизни миллетчиликке, къыраллыгъыбызны къоруулагъа хазыр болуп турурга керекбиз. Сора алай белгиле адамларыбызны, алай белгиле тарыхыбызны да унутмагъа борчулубуз. Сабийле акциягъа бек оюнуу къатышдыла, ол байракны алып туруп, «Марш славыни», «День Победы» макъамланы эшиттисе, къарамлары торленгенни кёрюнюк турады.

УЛБЛАШАНЫ Мурат.

Аш-азыкны тюрлюлеру чыгъарылады

Къабарты-Малкъарда аш-азыкъ эмда жарашдыруучу предприятия бийыл февраль айны ахырына танг кесек продукция чыгар

Эл мулк

гъандыла. Сёз ючюн, бытыр бу заман бла тенгешдиргенде, татлы ашаркъыладан – 24, къыймадан – 43,7, къыймакъыдан – 1,2, бишпакъыдан бла музумдан – 8,9 процентте ёсом эсленеди. Аны бла бирге ундан ашаркъыла – ётмекни бла макаронаны – ёлчмелеринде бытырдыдан уллу торленю жокъду.

Андан сора да, сырадан бла суусап сууладан да 25 эм 1,5 процентте аспам сатылганды.

Жашыл къудоруну уллугун саладыла

Къабарты-Малкъарны мулклеринде жашыл къудоруну къыстау салып жоршедиле. Жыл сайын ол 5 миң гектар чакълы бирде водорюледди. Бийыл да анга алай бир ёлчменгенди. Жерчиликде урунганланы тириликлерини

хайырындан бусагъатда сагъынылгъан битимни урлугу 2,5 миң гектарда чачылып бошалганды. Бизни регионда ол эм алгъа жеткен битимге саналады. Ол себелден жарашдыруучу предприятиялагъа аны тирлиги биринчи тошеди.

Бююнюлюде жашыл къудоруну ёсдюрюю эм жарашдыруу бла кёбюсюнде алты консерва завод жоршеди. Хазыр продукцияны къанжал эмда мияла орунлагъа къуадыла. Анга башха регионда да сурам уллулай кълады.

Эсге сала айтаскъ, бытыр Къабарты-Малкъарда къудорудан 62 миллион банка чыгарылганды. Консерваланы башха тюрлюлерини ёлчменде ала 17,5 процентни тутадыла.

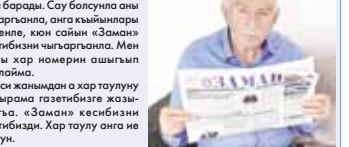
Жазылыу-2024

Газетни ашыгъын сакълайма

Ёз тилибизде чыкъган жангы газетчибизни бек эрттеден бери аламы. Бошдан-аякъ окуп да чыгъама. Миллетни тарыхындан башлоп буюнюню жашоууну дери кеп сейир жолорла бла шагърей болома.

Ано тилинде чыгъармасы болгъан къаллай насыйды. Тилибизни, динибизни, культуурабызны, адеттерибизни сакъларгъа ол къаллой улуу себепликди.

Жылдан-жылга газетчибиз игидениги, сейрден-сейир

ОТАРЛАНЫ Запкъуу, Кенделен эл.

БЪИЗНИ ИНДЕКСИБИЗ – П5893

Сагъышла

Инсанланы айтханларын эшитмеген, кеси оюмлары болмагъан политикле дуниягъа игилик келтирмезле

2 бет

Маганият

Дуния тасхала – суратларында

3 бет

Биялим

«Окургъа суюп келгенлени къууанып сакълайбыз»

3 бет

Жаштёно

Малкъар тилни билдирюде – ахшы онгла

4 бет

Юйретю

Къууат берген адеттерибизге гитчеликден тышоне

4 бет

Къоркъулу ауруулаган къорчулауу амаллары сюзюлгендиге

Азыры, Апы 1-чи бетдеди.

Былтыр эсеге диабетери болганын 22,5 миңден асман сууру турганды, аладан 576-сы – сабылдеде. Былтыр сахарный диабете кжаау регион программа ишлеп башлаганды. КъМР-ге, къыралы 14 субъектлерини санында, федерал бюджеттен лазер операция бардырчыра оборудование сатып алырға ача бөлүнгөндү. Бу жумушчу 1-чи номери клиника болындагы, федерал медицина болындагы тамамланганды. Аны баш бирге арай болгон болгончалуу 10 анализатор келтирилгенди, деп билдирген докладчы.

Түр андан кыйналганды саны 74 процентте азайганы. Профилактика тинтиулен деп республиканы халкыны 73 процентте өткенди. Ол а республиканы халкыны 34 процентди. Жыйылды СТИД-ге эм жуккынан ауруулаа кжаау кирешичи эм профилактика араны баш врачы Марина Иванова, Психоневрология диспансери баш врачы Ольга Удалова, Онкология диспансери баш врачы Малхас Цикориде, Туберкулёзга кжаау диспансери баш врачы Валерий Кибисhev да

сөлөшкөндө. Ала суусуна медицина укрежденилаага замандыча келмегендиги, аны хатасынан ауруу кыйын кеткенини, дагында бирдери кыйналгандылардан да аңгылай турганды, дармананы ичмегендиги ислеринден айтылганды. Сёз укреждениланы бириктириуно куюндан да барганды. Биогонлюке Наркология эм Психоневрология диспансери бириктириу жумуштал тургулаанды. Энди уа Кардиология диспансери баш врачы Мария Иванова, Онкология диспансери баш врачы Ольга Удалова, Онкология диспансери баш врачы Малхас Цикориде, Туберкулёзга кжаау диспансери баш врачы Валерий Кибисhev да Биогонлюке уа диспансери баш врачы Валерий Кибисhev да

сөжө тийишли оборудовани келтирилди, ол санда компьютер томограф ишлеп башлаганды. Жыйылды кардла баш байламлы сорулганы, бир бир усталкылаагы иш этип окутууну, медицина укреждениланы ырыскы-техника онгарын, инженер ызыны жаңыртууну, социал мағыналы ауруулаган сакдалуу, бу ишче жумауат биригиуле баш байламлыла жюрюктөрө кереклисини оспиринден да айтылганды. Дагында дарманна, ол санда онкологиядан бактылаа, аны багытталганды да сазгылыгында, бу ишче жумауат биригиуле баш байламлыла жюрюктөрө кереклисини оспиринден да айтылганды. Дагында дарманна, ол санда онкологиядан бактылаа, аны багытталганды да сазгылыгында, бу ишче жумауат биригиуле баш байламлыла жюрюктөрө кереклисини оспиринден да айтылганды. Дагында дарманна, ол санда онкологиядан бактылаа, аны багытталганды да сазгылыгында, бу ишче жумауат биригиуле баш байламлыла жюрюктөрө кереклисини оспиринден да айтылганды.

Инсанлары айтханларын эшитмеген, кеси оюмлары болмагын политикле дунягага ишлик келтирмезле

КЪОНАКЪЛЫ Хасан, баш редактор.

РФ-ни Саутланган колери эми аскер операцияны майданларында украинлы неофашистлени ири да уяуты тибегилени Запад къырраланы башчыларны тынчлыклары куйругъан Апыны бир къауумлары саутларын Украинага берип бошата окуна турдыла, башчалары уа аскерчилерин ары иерге хазырдыла

лай Францияны экономикасына ишлегени да балмды. Ма аны очон этеди адыгы Макрон, дегрим келеди. Украинаны къадары аны артык улуу жарыста болмаш, мингиле баш къырлыганданы да эсге алмайды ол. Бу болум баш байламлы РФ-ни Кырал Дауасыны башчысыны орунабасыны Петр Толстой французлу телеканалга аланы тилде берген интервьюсунда былай айтканды: «Биогонлюке запад къырралла Украинаны

на бардыла, нек тегебиз ахчыбызны бу Украинага деп. «780 кюн баргын къазуатны керюмдөлөрине кере, энди аныларга болушду аны ахчы не баш бошалгытын», деп жазганды Тамас Фасендер Германияны Berliner Zeitung газетини ап бетинде. Словакияны жаңыдан айтылган президентти Петр Пеллергини бу Украинага эди болушук этерик тойлюбю, деп билдиргенди. «Кесибизде жашагандыны къылайлыкларын игиленишине аман ары бардырдыра мени бажум», - дегенди ол. Алай политикле дагында бардыла, Сербияны, Венгрияны оюнулары Александр Вучич баш Виктор Орбан СВО башланганды бери РФ-ни жаңылыш ма аны дауасына кжаау бардырган корешини, керексизге кийрилген санкциялары юсюнден да кеси оюмларын коллектив Западны келечилерине къырмакын эсертгенди турдыла.

Кенеш

Черекле кётюрюлгенден тюшген хатаны азайтыу мадарлаага къарагъандыла

Кёт боллой Россия Федерацияны эл миок министр Дмитрий Патрушев операция шобаны кенешин бардырганды. Анда жаз башы сабан ишлени, къыралдан болушук тапдырун, черекле кётюрюлген кезимде тийишли мадарла этиюно юсюнден барганды сёз. Аны видеоконференция халда регионладан эл миок министрствонаны, агропрмишленый комплекстин татапарлы къатыштыла ол санда Къабарты-Малкъарны эл миок министр Хасан Сижакев да.

Тюбешуде Оренбург областа федерал дармады сакланганын билдиргендиге. Аны баш бирге, азыркы апырға тюшселе да, Курган, Тюмен областында эм Алтай крайда да суу улуу хата салгыны эсерттиргенди. Жуккы заманда уа табиийгатын кюкюсюнюо Самара областында да аямалыгына улуу къоркуу сакланды. Ол, бирси жерледеча, халеклик салмак ючюн, алгъадан хазырланып башлагандыла. Бу жерде болушук мадарлаага къарагъандыла. Ол эми ведомство штаб да контролда тутанды. Дмитрий Патрушев эки къауумға да эл миок министрствону келечилери тире

къатышарынан белгиленди. Министр билдиргенди кере, сазгынлыгын субъектледе эм миоклюде ишлени тохтатырға хата жетмегенди. Мындан арысында да ала тийгичкыс ишлер ючюн, арада байдаллыккы жюрюктөрө, болумга кезкылауак болгандыла тургурға, бир бирге халар билдирге эм аграрчыла жунумчасы онгла кзурарға тийишилди, дегенди. Дмитрий Патрушев жерчилдеде урунганла миок-техника жаны баш тингылы жалчылтырлыкларын белгилегенди. Белгиленгенча, жаз башы сабан ишле да регионлада болжал-

деп, битеу дуняга халар жазгандыла. Ол жаны баш Францияны президентти Эммануэль Макрон барысын озыгъанды. Зеленский французлу аскерчилерин Украинага чакыргъан да этгинчи. Шендю Макрон эти минг солдатны уруш барганын окушганды, аскерчилерни казырай турды. Аны баш байламлы Россияни президентини пресс-секретары Дмитрий Песков французлу конгитинге Украинаны президентти Владимир Зеленский Россияни арасында улуу къауға чыгарға болушук ачык аңгылханды. Бу билдирюно юсюнден кёт политикни баш эксперт оюмлар окушганды, Францияны оюнушу этен завленианы жашарын магъанасы неде болганын аңгыларға корешине Белгилисича, Макрон улуу политикни чакырыса, жюрюген жерде ишлеп келгенди. Ол себеден, аны англасакланы кюлю корпорациялары жукъ басханлары да унутмагъа керекди. Башка айтканды, ала Францияны президентине оуо окуна этегиле, дегер болушукду. Аны да къарамал, ол кесин Европаны эм белгили башчысы аскерчилерин Украинага, деген кесини куйругъа куйругъа сз бурмай. Дагында Макрон алгын заманлада французлу солдатланы Россияге «жолукчулары» не баш бошалгандыларын ахчырысы баш да унутханды, кесин бир башха дунияда жашагын сунуп турды. Не мурут баш жибериди ол аскерчилерин Украинага, деген сорууга бир къауым аналитикле французлу компаниялары Украинада болгын бай сюрюлептин саклар эм куйрулар ючюн, деп аңгылханды. Ала ол жерлени келесини иелликтеринде болгандыла. Сабанладан алынган тирлик толусун-

нагъа 13 минг мырзакълыны ашыргандыла, аланы ичинде 377 французлу бар эди, алдан 147-си жокъ этгенди. Энди келтик солдатланы къадарлары да алай болушукду. Дагында Толстой французлу аскерчиле Украинага кирселе, Юкючю дуния уруш башланганды къоркуу болганын эсертгенди.

Макронун «наполеон» умутларыны юсюнден РФ-ни МИД-ини келечиси Мария Захарова былай айтканды: «Францияны президентини аны боюсуунда болгандыны айтханлары да эшитмейди, кеси сёлөрлени магъаналарын да толусунду келишим куйругъа». СВО башланганды, Россияни аскерин терп окуна хорлар умут кетип, запад къырралла Украинага кой кесек ача эмда сауут бергендери белгиле шартды. Украинаны президентини аны боюсуунда болгандыны айтханлары да эшитмейди, кеси сёлөрлени магъаналарын да толусунду келишим куйругъа». СВО башланганды, Россияни аскерин терп окуна хорлар умут кетип, запад къырралла Украинага кой кесек ача эмда сауут бергендери белгиле шартды. Украинаны президентини аны боюсуунда болгандыны айтханлары да эшитмейди, кеси сёлөрлени магъаналарын да толусунду келишим куйругъа». СВО башланганды, Россияни аскерин терп окуна хорлар умут кетип, запад къырралла Украинага кой кесек ача эмда сауут бергендери белгиле шартды. Украинаны президентини аны боюсуунда болгандыны айтханлары да эшитмейди, кеси сёлөрлени магъаналарын да толусунду келишим куйругъа».

Солтаны атасы дуниядан эрте кеттени ючюн ол аны хазна таңымагъанды: «Не ауула къалагъанды жашыны эсинде. Ексюслеге тауула – жуккыла, жуккы жетмегенде да, заманлада да къарагъандыла. Ол хыйсандан Солтан, аты жылгын билмесде да, ексюслек сынамагъаны дегер болушукду. Оулгъай да, той койордеде жашагандан эсе, ашы таты, кийими зыбат болуп өтгенди. Алай бар эди аны жорикти, бир къауумла, элдиндир, кезилери а, чарс басканды, мудах этип тургын бир зат – анасын окурду».

Болганды Жулдуну кийик саугуру бар заманы, учкан жулдуша, төрк озгын жашлыгъанды. Жашчыгы тургандан сора жашарға, ишлерге кирешени да жаны эди. Бирде улансы. Аны той болуп, юйюне арай келичлик кирдене, не тамаша, анасы бети жаргын, кезлери кытырлап, битеу сыфатына бир аруу нур – ана нурю – жыйлып къалгын эди. Улуу Апплах, кеси жараткан инсансны, хар жаңынды къасып, артында эмаласо этип къоймагъанды, бир жаңындан къысарак этсе да, бирси жаңынды квануардык, кыйналса да, жашадан тюрлюглей, аны ныхтылы жолунда сюркеле барыра этеди. Жулдуз да алай. Энди кесиндан нассылды дунияда адам табылуу деп да табылганды. Келини да бир алакат адамы, ахчы аны къолунда өсген, адетин, къылыгъаны, намыс-сийнеси толу билген, къыяны анасына а, кеси анасынча, сюегин! Не керекди ананга жашыны улуу нассын кергенден артык? Бютонда туудукчы тургъанда уа, къанатла чыкыгъан болгын эди.

Солтан да, анасыны бу халда, асыры къууангандан, Улуу Апплах къызгынган берген нассын жориге сыйндырмалы, шырагъаны бетинден келти айланды. Анасыны тирисинден, улан тутганындан бирде жаш кеси-кесине: «Мен Апплах не ахшылык эткенме, ол манга кылды бир нассын барыра?» - деп, кеси ырачхатыгъаны кез тирисини къолды дерна эди. Жулдуз туудукчыгъана атны кеси сайлады – Мурат Бир аркеленип өсген сабы болса дунияда, ол Муратчык эди. Аммасы, атасы, анасы, бир бирине шаманчагъады, бир бек къубулатдыла аны. Бир адамны да оспиринде болмай турганды, сабынчикни анасына аман ауруу тийди. Бу аурууға халкыда былай айтдыла: къалай, неден башланганын кийи билмеген, къалай, не баш бошалгыны уа кимге да туура болгын. Айсанаты болындагы сапыл, багыш тебиредиле врачла. Тиз ол кюнден башлап, бу отуру юйюно жашуу бек төрленди: бир мудах сабырлыккы, къоркунулу шолукткы, келти, орун алып къалдыла. Айсанаты кере баргъанла, саусуун халинден врачлаа сорсала, ала къуруда бир жууп этгенди. Бир ашанбагъыз, сиз да ашанбагъыз, андан башка бир зат да айтмайлабыз.

Хата кесинлей келмегени эрттен белгилди: Келинаны аман ауруу билгенли, Жулдузду да эски аурулары къозгалгандыла. Солтанга, Муратчыкыгъа да не билдирмеге корюсе да, ауруун ки келге дере буюрдыларды? Юйде баша тургын ишлени, келге тургын жаромауны кимден да ити юкчыллык Муратчык аңгы-

лагъанды. Бу арт жылда ол сейр сиз болуп къалганды, улуу адамча. Оюнган да артык эс бурмай, аммасыны къытындан да кетмей, этегине жабышканды, ётпорди мухулзана баргын конлерин.

Асырадыла ачы ауру салгарын къуртхтан, борбайларн кыйгъан Айсанаты. Кылдыла улайларын жашу къарт ырахын анасы баш, төртюно мен жылгана кирген харин сабынчиг а ауругъан аммамы баш. Дагында ётуд ортада жыл. Энди къарт Жулдуну саугуру бютонда осалгъа кетгенди. Аны ючюн да болуп, бираз ашыбарак окуна бар. Мен къоркъгъан этерикме дегенимде, анна, мени артка тюртуп, сана гыйы къобарыгъа барама деп, эшикин китрин этип, кетип къалганды. Мен а кесимлей, къоркъгъандан эртеге кийил, олтура кетиме да, жукълал къалганды мана. Анна мени гыйылы алай келдик да? – деп, соруулу къарады атасыны бетине.

Болганды мен «гыйы къобарыгъан» дегенине не болганын аңгытайрға тийишли кереме. Эрте къобарға, болгандыча, мэр-мэр ташдан сын салмагъандыла, оған баш жаңында къалак таш (гыйы) оспен къобаргандыла. Солтан жууп бермейди жашына, тышына чыгъа, юйге кире, тапмайды кесине жер, бармайды ичине аш-суу, алапмайды къолуна иш – Меретханы сапырдыла.

Эшик ачылып, ол юйге киргенлей, жашчык: «Анна, манга гыйы къобардыгъын, келтирдингми гыйымы?» - деп, тибирюун алына чапды. Эрнини кюйосз къарамы, къарангы бет алган жашчыклары Меретханы абзырдытдыла. «Жашым, сен тышында ойна», деп, Муратчыкысы ашарды. Кюйосз къарамы баш тибирюун жоригин тышы, сөлвешди Солтан: «Гыйы къобардыгъым? Келтирдингми гыйымы? Ол манга тамбла бек керек болушукду. Сен жоратгын адамчыгъа утгай. Башха адамга? – сана. Ол гыйыны тамбла бек кыбарыгъа орнатарыкма, – бу сёлвези айт. Солтан къатынына жууккълаша, ол да артка моюшюге туркыйла, Эрнини сёлвези уа къайдан эсе да, узаккъан эшитилгенча болдула. – Сен бу харин сабынчиг инжилтин жашатканын билдим. Ол а, акылычыккы, манга сени юсюнден бир да тарыкмагъанды. Сени жорикт ташды. Анна эрмеген, сен жашарға эки туйосле!» - дегени айтты. Солтан къолун кетюрдю...

Тюз бу такыйкъады, эшик ачылып, Муратчык учуп кетип, Меретханы этегине жойбашты. «Атты, тийме аңгыла, ол мени аңындам – деп кыбарыгъа орнатарыкма, – бу сёлвези айт. Солтан къатынына жууккълаша, ол да артка моюшюге туркыйла, Эрнини сёлвези уа къайдан эсе да, узаккъан эшитилгенча болдула. – Сен бу харин сабынчиг инжилтин жашатканын билдим. Ол а, акылычыккы, манга сени юсюнден бир да тарыкмагъанды. Сени жорикт ташды. Анна эрмеген, сен жашарға эки туйосле!» - дегени айтты. Солтан къолун кетюрдю...

Тюз бу такыйкъады, эшик ачылып, Муратчык учуп кетип, Меретханы этегине жойбашты. «Атты, тийме аңгыла, ол мени аңындам – деп кыбарыгъа орнатарыкма, – бу сёлвези айт. Солтан къатынына жууккълаша, ол да артка моюшюге туркыйла, Эрнини сёлвези уа къайдан эсе да, узаккъан эшитилгенча болдула. – Сен бу харин сабынчиг инжилтин жашатканын билдим. Ол а, акылычыккы, манга сени юсюнден бир да тарыкмагъанды. Сени жорикт ташды. Анна эрмеген, сен жашарға эки туйосле!» - дегени айтты. Солтан къолун кетюрдю...

Тюз бу такыйкъады, эшик ачылып, Муратчык учуп кетип, Меретханы этегине жойбашты. «Атты, тийме аңгыла, ол мени аңындам – деп кыбарыгъа орнатарыкма, – бу сёлвези айт. Солтан къатынына жууккълаша, ол да артка моюшюге туркыйла, Эрнини сёлвези уа къайдан эсе да, узаккъан эшитилгенча болдула. – Сен бу харин сабынчиг инжилтин жашатканын билдим. Ол а, акылычыккы, манга сени юсюнден бир да тарыкмагъанды. Сени жорикт ташды. Анна эрмеген, сен жашарға эки туйосле!» - дегени айтты. Солтан къолун кетюрдю...

Тюз бу такыйкъады, эшик ачылып, Муратчык учуп кетип, Меретханы этегине жойбашты. «Атты, тийме аңгыла, ол мени аңындам – деп кыбарыгъа орнатарыкма, – бу сёлвези айт. Солтан къатынына жууккълаша, ол да артка моюшюге туркыйла, Эрнини сёлвези уа къайдан эсе да, узаккъан эшитилгенча болдула. – Сен бу харин сабынчиг инжилтин жашатканын билдим. Ол а, акылычыккы, манга сени юсюнден бир да тарыкмагъанды. Сени жорикт ташды. Анна эрмеген, сен жашарға эки туйосле!» - дегени айтты. Солтан къолун кетюрдю...

Жандауурлукъ

Ойла къарагъандыла, сауэбалагъандыла

Къабарты-Малкъарны Жамуат палатасында Жаш тейо совет, Сауэбалагъа саклау министрствону республикалы реабилитация арасында багышлаган сабылеге атап, жандауурлык иш бардырдыла. Министрликке аны юсюнден республиканы жамауатына социал сөтлеледе билдиргенди, алай баш 127 минг сом да жыйгъандыла. Ол турлу иште Нальчикте «Менде волки» байкер клубу да къатышанды. Ол ахчагъа сабылеге таты эм багыу ашарыккъа, катерлене баш медицина билгеле алып бергенди. Андан сора да, аниматорланы чакырып, сауэбалагъа сабыле кеслери да жарыгъа баш телуселле сыйоп къошулганды.

Нартаны бешинчи номери школ-интернатыны бюлюмерини бирине быстыр жуучу машина керек эди, Аскерин Таркочо ала былай жандауурлык ишн биринчи керек къу-

рагъанларын, мындан ары сындар да болушук излеген адамлага себеплик этерге жорикрилери билдиргенди.

КУЛЬЧАЛАНЫ Зулфия.

Маганият

Полюялы Маганият жыы Шамиль факмулу суратчыларыбыздан бириди. Ол 1960 жылда Нальчикде тууганды. Са-бийликтен окуяна аны бу факмусу кесин танытып, жашчыкы Алма-Атада Гоголь аты художествову училищеге бергенди. Ол замандан окуяна аны бу бизни кечгончюлук тарыхыйыбызга кирген шахарга суйкемлиги ёс барган болмаса, таркыймагында болса да таулу жаш анда жашап, ишлеп турады.

Онтогуз жылдына бошгаанды ол училищеге. Андан сора Алма-Атаны кырал театр-художествову институтунда окугубанды. Шамиль художествову санатын көп турлюсюнде ишлейди. графика, живопись, скульптура, гитче пластика. Аны энчи эмда кышакшылы кермоочлери Казакстанда, Россиеде, Узбекистанда, Тюркеде, Америкада да баргубанды. Алада художини ишлерине кеп кере бийк багва берилгенди. Шагыхта, Гоголияны Шамиль Казакстан Республикасы Президентини стипендиатыды. Бусатгадагы искусствону «Сувенир Казакстан» деген арасыны саугасына да тийишли болгубанды.

Голой улуу суратчы Алма-Атада искусство А. Кастеве аты кырал музейинде, Казакстанын маданият министрлосууну дирекциясында, Астана шахара Президентини «Акорда» аты дворцеинде, Атырауда искусство А.Н. Сариев аты музейинде, бир кызуум кыралны энчи иели коллекцияларында да сакланыды. Тюрк халкыны тарыхларына аталган «Тураны почта маркалары» сериясы (кыймыл, халыдан, минчакыдан 21 тюрк тамгалы сурат, нарпта, тейрле...) Шамильнин атын узаткыга айтдыранды.

Сурат жазыну живопись жанрын алганды, авторну дуниялыкка энци караман, башка жагына ушаматган ошор сезимлери да урунадыла кызе. Сёз ючюн, «Магомте барган» тюрк. Белгли айтуу жорюйдю халкыда: «Магомте бармаса тауга, тау кеси келеди Магомте», деп. Зсинге ол келеди. Тау мында кылачкылардан кураалган кемча, алай барды кызыл кёно турасанды. Тёгеркеде аса самолетта учмады. Азияга тейери, тюрк тамгалы оюла бир тауну окуяны энчи тейпери курадыла. Самолетта уа аны кыруулагамны этедиле, огысе «кюркмулу кетирепдиле – аны кырауучу кеси ойларга болюр.

Керти да бусатга саната тюрлю-торлю аныгылангыннн сурат этюе керуналды да, художинин жашуу кертикни излегенде аздан-аз бола бардыла. Ол тозюмдю, терсиди? Баям, заманга, кеси излемгенге кере. «Юге» деген суратта адам бетпеден, баям, ишан кадарларын кураалган жашуу керти кыс кынантын кызыл барды улуу дуняны башы бола. Кимит белги кек, кызылуу болюнла.

- Сатаней Бесланова, колледжини бюгонюню окуюно июсонден айтсакыз эди?
- Заманга кере, бизни билим беруу учурейиндеги да торленди, ахар жылды да аны атамалдык тилгенди. Мокл-техника хазнабы айныганды, андан сора да, ахар беш жылы алып кыарасак, кеп проектеледе хорлап, колледжде шиндоголо излемлеге келишкен мастерскояла ачканбыз. Аланы араларында 6-сыл ПТ уз башка кыруу ишледе. Саулукларында чекленген онглары болган сабийледе деп чемпионатта, сынау халда экзаменде да ол мастерскояны чеклеринде бардырыча онгарлыбыз бардыла. Социал эм физкультура жаны бола кыруула да алада этедиле.

Былырт «Профессионалитет» федерал программа бола алган грант-тебыны жашауда хайранланганбыз. Алай бола колледжин мурдорунда биз 9 окутуу узны айнтып бола байлам лабораторияла ачканбыз. Бюгонде ала жашылды ишледе. Социальный иш, страховый иш, социальный жалгытууну право жаны бола кыруу, юриспруденция усталыкпаны практика жаны бола хазырлап ол лабораторияла бардырылыктыды. Проектлеге кытышуу да окуучуларыбызны итинтиришкенди. Ахар жыллаа колледж «Жаш профессионалла», «Абилимлик», «Болюк заманга билет», «Демография», «Иш бола жалгытуу саебеллик» деген регион, федерал проектеле тири кытышканды.

Усталыкларыбыздын айнатууга улпу эс бурбады. Билим берүү стандартларын излемлери бола чекленит кылмай, инклизив билим берүү, сакат сабийле бола ишлеу жаны бола да усталыкларыбыз есюрөдиле. Аланы араларында тюрлю-торлю илмууны кандидаттарыбыз бийк категориялы усталга белгиле.

- Сакат сабийлене окутуу кылау кырууларыбыз сизде?
- Хар жылдан да саулукларында чекленген онглары болган окуучуларга деп чемпионатта хазырлабыз. Бусатгада да бийкты эришилгенде хазырлана туралык. Хар окуу кызуумуызга таматалык эстен кураторга бошулуккыга, аругтан сабийлеге кыарарга бошулуккыга этен тытор (юйретуучу) ишлейди. Ол а инклизив билим беруою излемлеге келишкен аламат шартды.

- Кывалы усталыккагы кере хазырлаысы окуучулары?
- Информация системала эм программирование, право саклау, школга дерги билим берүү, юриспруденция, сөз эм система администрирование, автоматизацияланган системалары информация кюркюсузулуктары жалчытуу, банк иш, сатуу-алуу иш, башланган классаны усталы, физкультура, оваршик дегонча бөлүмлерибиз бардыла. Абитуренттер билим саны асыры кеп болгубанды, бир-бир усталыккада, сёз ючюн,

Дуня тасхала – суратларында

Ол жашуу чарчына баула бола тагылып, хауада жогон ат а (иш этпенин, жигерликин белгиси) арыган халдыды. Шамильни суратларыны араларында бир тизинде барган, алай а энчи суратта болуп келген жи тах макса бардыла. Биринчи суратны тобюнде «Аксырын барсан...» деп, экинчини тобюнде ур: «...амкорон узак болуккуду», деп жазылды. Бу философия магыналы суратны касырандын сагышт эе келсенг, «Ашыккытуу сунг тенгизге жетмез», «Сабыр тобою – сары алтын», дегенча нарт сөзле келдиесе эсинге. «Жангы мотив» деген суратында уа ол кийиз ийлеп турган тишируулары кергозеди. Аланы локум суратлары торленгенди – локумлаы ичериин жолдо машина бола жорюгенде деп этилген белгиле толтуралдыла. Болсада жаукулуп кийизинин миллет энчикликери сакланыды. Кысар кийизден киш кыайсы жорукту бузартып алаан белгиле болса, адам сак болуп эди, айкай, алай да тошмөйдү. Тиширүүла уа жарыккыдыла.

право саклауда, юриспруденцияда, бир жерге онбеш адам окуяна келеди. Студенттерибиз судьялык бошулукчула, секретарыла, делопроизводитель болюр, практикалык бошулукчула болууларыды. Хар бюлюмюбюзде да биз практикагы жибрген студентлени билимлерин, жууаплыкларынын жаратып, окуучу боштангыларындын сора кесерлене иште суйюп чакырыдыла.

Билим

Окуу жыл ахырына жууккыла келгени бола байланы кеп юйорлөдө сабийлене окутууга кырууларын суруулары кыстау суюлозила. ЕФЗ-ни берүү жылдан жылга кыйын бола барганы себепте, ата-анала сабийлене саулуктарына лекция халларына бек жарысыдыла. Ахар эки жыллы алып айтсак окуяна, 9-чу классдан чыккын сабийлене саны ёс барды. Ол себептен, школдан чыгып, орта профессионалы сабийлене болууларыды. Бюджет жерле болюр кыриге келгеннен сабийлене саны да аз тийюлдю. Ата-аналагы бола сабийлене тюз сайлау этгерге бошулукчу болуп деп, Кыбарты-Малкяр гуманитар-техника билим берүү жаны бола берүү-инновация иш жаны бола орунбасары Сатаней Курашева бола ушак этпеныз.

«Окыргызга сүйюп келгенлени кызууанын саккылайбыз»

Колледж ИТ жаны бола да тынгылы билим берди. Мында окууга суйюнгени саны жылдан-жылга кыбейе барды. Бизни шиндоголо излемлеге кере кураалган майдамыбызды ахар аттестацияларынын этгерге кышуну республикаладан келгенде да асламдыла. Алтай шартта уа бизни колледжибиздин дарыжасын есюрюрге себеллик эттиди. - Окутуу кылмай амалла бола бардырылады? - Ончык эм заочный халда. Ончык халда окуп, чекленген онглары болган сабийле да, тюрлю-торлю эришилгенде кышуну ден кылмайдыла. Быйнда аламы араларында чыгармачылык жаны бола факмулу окуучула кеп болгубанынын энчи белгилерчады. Ала сурат ишлеуде, жыр айтууда, кыташпашады, Социал службала бола байлалык жорюте, кыарал адамлары болмагын абдангадыла бошулашыла, суботникле курап,

«Юн стихия» деген суратта кеп халкыны алдыла юч темир бёрлюк адам турдыла. Бир, такыя бёрлюк бола соелген, миллет батырга ушайды. Бонууну кыёлтуне кере – ол Сууу... Аны онг жакында, космопатта кийгенча, мийла теревели кызыл төгөрке бёркеги Отуу. Аны бети очта белгиленди терезечикен. Сол жанындагы ур, ол да алай бёркед, Жерди. Бети – жашил жерге, кеп сууга да. Аланы узларындын соелген хаккыны да бет юч торлюге боилыды: кызылдан, жашыл, ала. Ала стилияны кылырине керуе тууганла болады. Адамны белгилек хунери да анга керуе болду дейдиле.

Саясат оюмла бола байлалы суратлары да асламдыла. Сёз ючюн, кыара машина. Ол анга «Восемнадцатый мгновение» веснес» деп атаганчы арлакады эжуелен кёрюнде: бири – азаплы, бирси – азапчы. Кеп торло сагысу этгерге болады, бу суратка кыарам, мен а ол суратта озган емюрно 30-чу жылларында быйлай машина келтирген кыйынлыкканы өзгерме. Ол бошу улпу тюрлюдю, халкыны игисин белгисиз ачтыгы алып кетип, миллетни басысы этген кыара кюркюууду.

«Тутупмагын чабакпаны таблицасы», «Хазнанын саккылаучу» (Менделеевни таблицасы ызыланган жер жуононо жана бола учуп барган кышун), «Жанет жерлеи бюйоркууду», «Боревикде башма» – быйла ан инсан магнаныла, саясат оюмла туудурган суратладыла. Художник бир-бир суратларыны кой жашуу этюуде тобеген затладан этеди. Аладан бирш – «Иерлеу» дегени кеп затны жыйышдырады. Бу «затны», Аны ал бёкюм – кыол-бет жууучудан, арт бёкюмю – ёрге айланган баргычына кызыл байрак тагылыптан унутпадан, кыруугу – си-биртиден, башы – чагадан, жалкысы баскадан этилиди. «Атха» ир салынганды. Сора боонуна чыгуланган жипче чыраккы жанады. Быйлай колледжини халда кыруугагы пластикагы мюзика, коллаж деп да айталады. Бу халда Шамиль шешаланд, мийла табакканы сынкыларындын да этеди ишле.

Художникни графика халда ишленген суратлары да кепилде. Алада эше не башка иш эте турган тиширүүларыды. «Художникмени мен, тоюломмени – билмөйө», – дейди менсину не болганын билмеген суратчы. – Болюргга суйюнгени уа жашырмайла. Артаа мен этгенден не чыгаргычандан эсе, манга ишин баргычына магнаныла. Ол андады адамчы алытып тураларыды, ала ишлеп, бир чегке тейриди. Ол чекни ары жанмыда уа ол тасхалагы тошюнгөнгөле жер жокду... Бизни, хар жер юсюне келгени, кеси жушмуш барды мында, ол кесича кереди нени да. Аны туура этин кыйын ишлейдери бирди, алай а художникке бек керекти шартды. Алай болмаса, ол кыарачуулагы сейр болукту тийюлдю. Ким биле, бу оюмда тере болюргга да болюрма – адам ачакшырга болады. Мен да адам улпусуну бириме...»

МУСКАЛАНЫ Сакинат.

башкача кыарарга кюрөшөбиз. Алай ала да тохтадырылган излемлеге керуе алындайла окууга. Киргендеринден сора да, социал бийликке керекти окуучуларыбызды кырууга, тыктордун да улпу эс бурдала. Юйретуу иш бизде окуучулардын артка калмаганыны себепли, нызамлы, ариу кылыктык, келишимли эм жарашуулы специалистте чыгындады бизни окуу юйюбюздю.

Кыалы дараклаа диплом усталгадан, бири Ксаны андан сора? Бийк билим берген окуучу юйлеге киргенлени статистику касын а бардырмамыз.

- Сёзсюз, ол бизни борубузду. Окууну бошоп, орта усталык билим аладыла. Хар бюлюмю хайранчыганын программасына керуе окуучу эуюнчи тохтадырылады – 10 айдан башлап юч ахар бола алы айтыгы дерги. Бизден кеткен выпусниклерибизни кырайы иште, окуугагы киргенлени юсюнден билдирүүлени юч жалны ичинде жыйып... Жаланды бизни дипломну мурдорунда ич экзамен берип, бийк билим берген окуучу юйлеге кирип онгары барды. Билемсиз, аланы араларында бизде алаан билимлерин зыраф этпелен-техника оруундадыла. Ишюк кытылгануу хайранчыганын ардык бардырмаганынаны саны бек азды.

- Студенттерибизни колледжини ичинде тошюк аш ашар онгарлы болманды?
- Колледжини кереклерине бюлюнгөн ишкер мурдорунда ала болууды эттедиле. Гыржын, жаш, бийшак хар кюнден берилди. Андан тышында, тохтадырылган менюга керуе этин тюрлюлөргөден исси аш биширилиди. Энди кытындады кеп токенле ишленгени себепли, исси ашланы ашар этпелен-техника керуе болду. Аны орунуна барып, бусатгадагы фааст-фрук суйюнген да боладыла. Алача жуук айталамайбыз.

- Тыш элпеден, башка регионладан келип окууга сабийлеге жашар жер беремисиз?
- Колледжини арбышча кесибизини ошкетимизди барды. Окуугагы кире туруп, отуу кереклисин юсюнден зыявлетиле белгилегенге алай амалла кыруайбыз. Хар кытыны кесини аш этген жери, санитар тизгинлерине кыарама отуулары, энчи-энчи арбышча керуе болду. Саулукларында чекленген онгары болгангагы биринчи кытады санитар отуу ишлейди. Аны аланы амалларына келишчире кырууганчы. Тизгинин хар жылдан аз-аздан ремонт эте; кыбулбуздан келгенича кыруугагы кире улпу кандаан ишленгенди. Андан ары уа шаттла бола жетерге,

Туризм

Жолуучулагы таплыккыга

Кыбарты-Малкяр-Малкяр Курортта эм туризм министерствосундан билдиргендерине кер, апрельде Азуу талагы транспорт бола кирмеде жангы жоруккыла ишлеп баштагубандыла. Ала солуганла жолуучуларыны ырахатлы болюр ючюн кийирилгенди.

Кеп заманын ичинде талада солугагы келгенде машиналары кыады болса кыюоп кыойганлары улпу чырмау салып туралыды. Бу кемчиликни кетерип ючюн, курортка кирген жерде улпу кандаан ишленгенди. Андан ары уа шаттла бола жетерге,

ТЕМУКУЛАНЫ Аснат.

Огуурлулык

Кертми агам элим деп жашар

Огары Малкярда ахшы ишлери бола атларын айтыра келген адамла не заманда да кеп болуула. Мамайлыны Мухамметни кызы Аминат, намысы бийке жуоен кызыларбыздан бири, ауушканды. Аны республикада келле жигер ишчинича таны эдиле. Ол кеп жылланы «Совет Малкяр» колхозда алы ийне саууучу болуп тургубанды. Кыбарты-Малкяр АССР-ни Баш Советини тогузуучу эмда онуну чакырылуларыны депутатына айырыганды. Бу кыулууккыга аны эллиле кеп кибик ыразылыккыда кергозтот тургубанды.

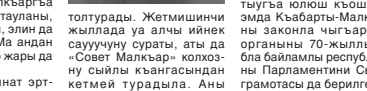
Аминат Кызак ССР-ни Туркестан районуну Туркестан шахарында 1953 жылда тууганды. Таулула тууган жерлерине кыайтханда, ол гитче кызыккы эди. Огары Малкярда келгенде, бийк таулары, ариу табиятыны, элин да союноп кыюды. Ма андан сора ол элден бир жары да кетпегенди.

Ишлеп да Аминат эрте башлагубанды. 1969 жылда «Совет Малкяр» колхозгагы ийне саууучу болуп кире. Ол жылдан артык заманын ичинде жигер кызы алаан бек адамды да жибермей урунганды. Сёзсюз, колхозда ийне саууучу иш тын тийюл эди. Жаууну, кыарды, балчыккы деп кыармай, тапг атыкчы кыюуп, эрттен сауугагы кеч кылмай барып турургуба керек болгубанды. Алай ол затла Аминатны кёркютпатамаганды.

Не заманда да ийнекелени саууу, алагы кыарау тишируулары ишлери дей эдиле, болсада сютовар фермада кыаруула жашла да кеп болгубандыла. Аминат алагы ошунда да оздумдагубанды. Бир

заманда уа фермагы ийнекелени саууучу аппаратла да келтирилди. Аминат ала бола ишлеуге да ошогат тозюлген эди. Таулу кызыны кыюу кыалдай иште да уста эди.

Жылдан-жылга а ол ахшы керююмде болдура барады, аны берилген марда бола чекенин кыалмай, борун артыгы бола

юго болуп тургубанды. Талай жылны Аминат Мухамметовна Огары Малкярда Эл советде венкоматны бюлюмонго таматасы болуп ишленгенди, андан сора уа Огары Малкяр элнин администратсиясынын биринчи категориялы специалистте болуп да тургубанды. Кыалдай ишни кыюлга ала да, хар биринде да ол аны тынгылы тамамлаганын, билгени бола айырмалы эди. Аминат Мухамметовнаны кыйыннан таматала белгилеме кыюймагандыла.

2002-2003 жылда Халкыны санын жазууга тири кытышканы ючюн Мамайлыны Аминат энчи мыйдал бола да саугагаланганды. Быйлаан сора да бардыла Аминатны дараклаа саугаалары. Парламентаризмни айнтытууга ююшк кышканы эмда Кыбарты-Малкярны законла чыгаруучу органыны 70-жылкыны бола байлалы республиканы Парламентини Сайлы граматосы да берилгенди. КМР-ни Баш Советини 70-жылкыны эмда КМР-ни Парламентини 15-жылкыны бола байлалы басмаланган «Высота, достояние республики» деген китапга да Мамайлыны Аминатны аты жазылганды. Ол китаны Аминат Мухамметовна бек сыйлы кергенди.

Аны ышара турган кезнери, халал жорги адамлагы суйкемликкен тюз эдиле. Ол кимге да себеллик этгерге, эс тапкырагы ашыктын тюз ишети адам эди. Ма аны ючюн суйюнгенде эмда хурметтегенди аны жуууклары, ахулары, таышлары, шубулары, бир эллиери да.

ХОЛАПАНЫ Марзият.

Сабийлене сейрлерин тирилте

Хасанияны орта школунда малкяр тилден бола либературадан окугуктан усталгадан, бири Ксаны андан сора? Бийк билим берген окуучу юйлеге киргенлени статистику касын а бардырмамыз.

- Сёзсюз, ол бизни борубузду. Окууну бошоп, орта усталык билим аладыла. Хар бюлюмю хайранчыганын программасына керуе окуучу эуюнчи тохтадырылады – 10 айдан башлап юч ахар бола алы айтыгы дерги. Бизден кеткен выпусниклерибизни кырайы иште, окуугагы киргенлени юсюнден билдирүүлени юч жалны ичинде жыйып... Жаланды бизни дипломну мурдорунда ич экзамен берип, бийк билим берген окуучу юйлеге кирип онгары барды. Билемсиз, аланы араларында бизде алаан билимлерин зыраф этпелен-техника оруундадыла. Ишюк кытылгануу хайранчыганын ардык бардырмаганынаны саны бек азды.

- Студенттерибизни колледжини ичинде тошюк аш ашар онгарлы болманды?
- Колледжини кереклерине бюлюнгөн ишкер мурдорунда ала болууды эттедиле. Гыржын, жаш, бийшак хар кюнден берилди. Андан тышында, тохтадырылган менюга керуе этин тюрлюлөргөден исси аш биширилиди. Энди кытындады кеп токенле ишленгени себепли, исси ашланы ашар этпелен-техника керуе болду. Аны орунуна барып, бусатгадагы фааст-фрук суйюнген да боладыла. Алача жуук айталамайбыз.

- Тыш элпеден, башка регионладан келип окууга сабийлеге жашар жер беремисиз?
- Колледжини арбышча кесибизини ошкетимизди барды. Окуугагы кире туруп, отуу кереклисин юсюнден зыявлетиле белгилегенге алай амалла кыруайбыз. Хар кытыны кесини аш этген жери, санитар тизгинлерине кыарама отуулары, энчи-энчи арбышча керуе болду. Саулукларында чекленген онгары болгангагы биринчи кытады санитар отуу ишлейди. Аны аланы амалларына келишчире кырууганчы. Тизгинин хар жылдан аз-аздан ремонт эте; кыбулбуздан келгенича кыруугагы кире улпу кандаан ишленгенди. Андан ары уа шаттла бола жетерге,

Любов Оюсовна 5-11-чи классланы окуучуларына дерсле береди. Кеси окуучулар сабийле бола тюрлю-торлю дараклаа бардырылган олимпиадалагы, башка зырашупелеге кытыша туралы. Жаш сагыш кезуу башланганды Долникде мемориалда Мечилданы Кязимини, Кузуйлыны Кыайсыны, Алим Кешоковну чыгармаларына аталган адабият фестивалы бардырылдыла. Сынамлы усталз аланы барысына да кытышанды. Теречедя, ол окуктан кызыккыла, жашкыла хар заманда алчыланы санында боладыла.

Туризм

мобильлеге юч берген юч станция ачылыганды. Аны башламчысы – «Кавказ.РФ» биргисиню айнтыну институту болгубанды, ишину уа «Электростерком» ният тамамлагубанды. Бу жумушка кыралны жанындан да себеллик этилиди. Кюч беричю станцияны асламы – «Кавказ» жолдады. Стараполь крайда эм республиканы ара шахарларындыла. Эл-брусдагылары уа эм бийиктедиле (2237 метр орталыкылаагы саналып, Россейни рекорда китабына кирдиликчи.

КУЛПАЛАНЫ Зулфият.

Конкурсун аялында келгенлени жюрини кызууна кирген КымР-ни жаш тѳлоону ишлери жаны бля министрли орунбасры Ахметланы Артур алгышылганды. Бу ара жаш адамга билим берирте деп ишленгенгери чегтенди. Аны себепли мында бардырлыган мастер-классга, эки дрсепне да келип койргенгери этиги, дегенде кызуу сорда да ала тилибизге сак болурга чакырганды, тиле бля байланы тески тобушеуле куралгынан да билдиргенди. Хар келген сабиге арада ишленген жарык тобуегенери, аман этерге илзегенгери да чегтенди.

Эришуеге республиканы колледжлеринде, КымКУ-да окууган студентле да тир кытышандыла, алты команда куралгынды, хар бирине бешуеун киргенди.

Батгалы жаш тѳно, бу конкурсу эсины малкыр тилден билимизини эсдорюеге, ана тилигизни кылай билгенгизини сынарга деп куралгыаньбыз. Келиги, бу жумушун алындан да жашууда тарау олошоеги тилибизни кылай билгенгизини да кергюезики, – дегенди викторинаны бардырчаны Атырзаланы Амина.

«Сѳз оюнун» башлардан алгва кызуулгва кеслерине ата куралгыаньбыз бурулганды, кыла бля биринчи уруму башлагандыла. Анда кесил билгенгери кыгытылада жазылган сѳзлѳрден сабылгн ортн сѳзлѳни жыйышдырдырга керек эдиле, ол

Жаш тѳлоо

Малкыр тилни билдирүүгѳ – ахшы окула

Жаш тѳлоону айынууа себеплик этген «Молодо ар кѳп магнаны жумуш бардырды. Бу кюнде арада «Туризм» бѳлѳмѳнѳ таматасы Атырзаланы Амина таулу студентлеге «Сѳз оюн» эришш курагыанды.

жумушха он минут блѳнѳнгенди. Биринчи урумда «Алана» бля «Арсланла» сѳзлѳни уста жыйышдырп, магнаныларын да аныгылап, онушар бал алгыланды.

Экинчи уа эберле берилгенди, алгва тѳз жууаны кыгытыха жазарга керек эдиле. Бу жол аспам коман-

дала эберлени иги билгенгери бамн этгенди. Билмегенлерине уа кеслери да келиширха жууапла курагыаньбыз жюрини сѳйр элтиргенди. Бу урумда «Талу» команда алчы болгыанды, – онбѳш эберден онусуна тѳз жууап айтханды.

Ючюнѳчѳ урумда хар кызуумдан

да биреулен ѳрге туруп, нѳгерлерине берилген тау-ха жыйрма сѳзнѳ мауаньсын аныгылапгырга керек эрди. Бу эришуде шархадан элдер сабылге да ана тилгери иги билгенгери сык этгенди, тѳз жууапла берил. «Минги тау» команда уа сѳзлѳни барысын да тѳз айтып, заманлары кыгытаны себепли, дагында сорула алгындыла, алгва да тѳз жууаплагандыла. Аны себепли башкаладан алчы болгыанды.

Эришюну ахырнда уа жаш адамланы Концерт залга чакыргандыла. Бюгюнѳчѳ эришш бек ахшы ишди. Аны хайырлыгын сиз ана тилигизни иги билрге койргенсиз. Бюгюнѳчѳде бизни баш борчуубуз аны сакларгады. Барыгыны да, жаш адамланы, ана тилибизге сак болурга чакырма, бир биргиз бля тау-ха сѳзлѳнѳнгенди.

Жыйылууну ахырнда жюри соруулагы эм иги жууапла берген командаланы белгилгенди. Ючюнѳчѳ жерге «Арсланла», экинчиге «Алана», биринчиге уа «Минги тау» кызуу чыгып аныгыланды, хар бирине да грамотала бля сыгыла саугала бергенди.

ТЕМУККУЛАНЫ Амина.

Юйрету

Кызуат берген адетлерибизге гитчеликкен тѳшѳне

Акк-Сууну 12-чи номерли сабий садны эшиктери бюгюнѳчѳде 200-ге жууук жашчыкты бля кызычыкты ачылыдыла. Ала жыл саларына кѳрѳ жети кууууга кѳлѳшинди. Кѳп болмай а юйретуѳчѳе бля сабийлени тамата кызууу Малкыр халкыны кыргалгыны кюноне жоралп байрам ѳтѳргѳндиле.

Кыуанча уа эл администрацияны таматасыны кызуулугун толтурган Бергюкчаланы Тимур, КымР-ни Жаркыландыруу эм илму министрствосуну Усталзаны усталкыларын эсдорюе жаны бля институту малкыр тилден бля адабиятдан лабораториясыны таматасы Кынокчаланы Люба, министрствонун миллет тиллени бѳлѳмѳнѳ таматасы Мызыланы Людмила эм башкала чакырылган эдиле.

Сабий садны юйретуѳчюлери Мызыланы Фатима, Жаболаны Асият, Ахкебелканы Жамила эм Алина Казарова таулу халкыны жарык байрамлардан бирин эсде кылырха курап ѳтѳргѳндиле.

Юйрету учредженини таматасы Аталланы Жамила чегтенге кѳрѳ, сабийлерибиз халкыбызны тарыхын, адет-ѳрѳлерин да гитчеликкен билселе керекди. Ол а жылырдыбызга, назмуларыбызга койргенден башлангыч.

– Бу ишни курауга юйретуѳчюле жууаплы

кѳздѳн кыраганларын энци чегтерге сюеме. Сѳз оюнѳн, ала миллет энцилигибизини, тарыхыбызны ачыктылапган, чыгып-аркычыгыт берилген шартланы жыйышдырп, гитче кѳрмѳч курагыанды. Ол садкини музейчи ишлерики мындан ары да. Келгенге да ол бек сейр кѳрѳнгенди. Дагында бизни садик полингиланы юйрету проекте кытышды да, аны да бу иште аламат хайырланганды, – деп чегтенди Жамила Иналевна.

Байрам а малкыры назмулары миллетибизге жораланган тизигинери окуудан башланг-

ганды. Ызы бля уа ѳз тилибизде бир негча жыр бля кууандыргандыла. Кынокчала сабийлени хуѳерлени бик бгы бергенди.

Бу ингрге бюгюнѳчѳ улу кыуат берген а малкыр халкыбызны аламат адетлеринден бля – баш уа алган адетибизини жорукларына да саклап, сейр курап кѳргѳзгѳндиле. Тауулары не жаны бля да аламат тѳрлерин бѳсѳп келген тѳлѳге былай танытдырган юйретуѳчюле, ѳзѳсѳ, не мактауга да тиийишледи. Барыбыз да билгенден, адам сабийлигине кѳргѳн затын унутмайды. Ма бу иш да жашчыкчалы бля кызыкчалыны эсперинде эгер жалгызына ишеклик жокуяла. Кыуанча а миллет тѳлѳсѳне эл келген кынокчала бля суратта тѳшѳну бля бошталганды.

ТАПСАХАЛЛАНЫ Аминат.

Хазырлануу

Хунерликлерин ачыкларга этинил

Бу кюнде Кабарты-Малкырда салуулары бля байланы келгенгѳн ентлары болгыаньбыз арасында профессионал усталкыны «Абимиллик» деген сегизинчи регион чемпионатына хазырланды.

Он быйыл КымР-ни Жаркыландыруу эм илму, Уруун эм социал кыоруулау, Кулгура министрстволары себепликлени бля жыйрма бир эришш майданда ѳтѳргѳди. Эришуеге кытышхана тегини жалгууа, плитча салуу, кыруулу ишле, чак кыркыуу, кийимле тигуу, машиналарга ремонт этуу, эш хазырлуу, медицина эмде социал жумуш бля жалгытыу, кичи класслана окутуу, школга дѳр юйрету эмде кѳп башха

жаны бля усталкыларын кѳргѳзѳргѳндиле. Толугаркыдан абериле этуу а быйыл биринчи кѳрѳ жыйыргенди. Бу эришше кытышханагы уа Халк художниклени эмде кылдан усталзаны арасы бля Сакыт сабийлери болган ата-аналарны битеурѳсѳй биригюѳчѳ регион бѳлѳмѳ эледи.

Чемпионаты чеклеринде фестивалга да бардырлайканды. Аны кезюунде пластинциден эпитен затла, кыл бля ишленген гинжиле эмде башха усталзаны ишлери бля шагырейлерин онг болуукчуу. Эришшеге, фестивалга да вуланы эмде колледжлени студентлери, тамата классланы окуучулары да кытышчырдыла.

Чемпионаты баш май-

Себеплик

Ахча кылай тѳлененингиз аныгылатхандыла

Жылы башында башлап Социал фонду регионда бѳлѳмѳ, ауруп, ише бармаганын 20 509 адамга ахча тѳлегенди – битеу да 235 миллион сом. 15 080 сауууга ол заявляничсы берилгенди. Ишлен адалы бурган кезюунде битеу тамамлыгынан ише кырал жумушланы порталында инсанни энци кабинетинде кѳргѳзѳлѳндиле.

Адам болжалы халда ишлеяргынына ахчаны ѳлчѳми электрон болуучу кѳрѳ тохташтырганды. Ол а медицина учуреджиянда иш бля жалчылган организациягы тѳзюулѳй жиберилди. Ол да, болыничый жагынан, керекли шартланы юч ишчи кюнон ичинде Социал фонду кѳрѳ алап бля, ахча мѳсѳнѳ бу жумушла толугурундан сора, он ишчи кюнон ичине келеди. Посѳбичи ѳлчѳми инсан кылай

Кылыгыруу

Маганалы ушак

Кабарты-Малкыры жамузат кырау комиссиясыны кызууунда кирген дин ахула – Питгорск эм Черкѳсѳк епарияны Нальчик округу ну благоинный Валентин Бобильѳ бля республиканы кадийи Мирсираны Хазыр – УФӨН-ни ючюнѳчѳ номерли тѳзюет кулонисында болгыанды эмде термиде отпургына бля ушак эткенди. Сѳз мѳсѳнѳ ѳлчюруге, сауууга кыууу салуу адамга кылай улуу гинѳч болгыаны юсѳндѳн баргында.

Мирсираны Хазыр билдиргенча, ала тутмушка бля тобуешуулен дайым бардырдыла. Бу жолгуу жокчуларын православие динни

ХАБЫЛУЛАХЛАНЫ Эльфия.

Тюбешуу

Акк сѳзнѳ кючѳ

Бу кюнде Питгорск шахарны кырал музей-заповеднигинде поэзия сойѳлѳне, бѳгѳ алыгыла малкыр поэту, тилгенич Болталаны Юрсулан бля тобуешенди.

Юрсуланга поэзияда чекле жокуяла. аны малкыр, орус, тюрк тилде жазган назмуларын кѳп жерледе окуудула, музейлерде, кытапханаларда, университеттеде ол сонда. Жаш тѳлоо поэзияга жокчулени эчды. Керекимдиле алпай бетден бетте тобуешууге? Хау. Сабий негда жаш адам сѳзнѳ тѳрѳн сезген, сойѳн, сѳз бля ишленген адам бля тобуеше, адабитха кыарамы башха тѳрѳнѳ болды, аны дунисына сѳзнѳ кыуууа, жарык келди. Совет жашада алпай тобуешуле кѳп болгыанды, бусуга атда, жарсырга, ала азыркыкыла, алай Юрсуланча поэте ол тѳрѳн кыларындан келгенерича бардырдыла.

Юрсуланы назмуларына музейде тынгылагына аланы мууна бля тѳнѳшүргѳндиле. Дагында экилери кыралганьбыз уа, жоралгана энлигизинде, угыш толкунлагыла, таулада азат желге ушакан.

Болат улу кѳп тилде назмуларын оку-

уган кезюнде хар тилни кесини ариулуугу болгыны бамн болуп кылады, ким да башха тиллени билрге итинип башлайды. Халкыны бирлештерген полтерден бири Болталаны Юрсуланы сѳзнѳ эшитирге койргетени аламатды, нек дегенде кулгулары мурдору сѳздю.

БАЙСЫЛАНЫ Марзият

Спорт

Кыыйн кюрѳше – доммак майдап

Москвада каратени кѳкүснѳк тѳрлѳсүндѳн «Кубок Ямалкиси» деген битеурѳсѳй эришш курагыланды. Анга кыралны 23 региондан 900-ге жууук спортчу кытышханды.

Спортчула асыры кѳндѳн, аланы араларында эришшлук улуу болгынындан сѳрмѳше беш татамиде ѳлчюргѳндиле, майдалла алыр ючюн, каратечилеге тѳпѳшѳрѳ-бѳшѳрѳ тобуешуу бардырдырга тошгѳндѳ. Анда бизни республикадан Жолаланы Даниял жетимшил болгыанды. Кыыйн кюрѳше ол 16-17-жыллык спортчулары араларында 75 килограммга дери аурурук кыуумда доммак майдалы алганды. Аны тренерле Амурбек Кармоков бля Кантемир Маршенкулов койретди.

Гиртчиликлерин кѳргюзгѳндиле

Совет Союзу Жигити авиацияны майору Н.М. Диденкону хурметине Прохладный шахара жегил атлетикадан эришш бардырылганды. Анга республиканы районлардан бля шакарлардан, Шимал Осетия-Аланиндан бля Ставрополь крайдан жѳздѳн аспам спортчу кытышханды. Кабарты-Малкыры атлетлери анда аспам майдал алгыанды. Алай бля: 800 эм 500 метрге чабыда биринчи жерге

Ахметланы Хасан чыкгыанды, Камила Баргунова 300 метрге чабыдуу – биринчи, 1500 метрге уа ючюнѳчѳ болгыанды. Кучу-кылы Тимур 200 метрге чабыдуу – биринчи, Лейла Шевцова 100 эм 200 метрге – экинчи болгыандыла, Улбашланы Таира узакгыга секириуде экинчи жерге чыкгыанды. Эришшю башха бѳлѳмдеринде да спортчуларыбыз саугалагы тиийли болгыанды.

КУЛЬШАНЫ Зульфия.

Гѳжефлерибизни асламысында «алтынла»

«Миллетле аралы шѳкүлѳк» деген аты бля Питгорск шахара кытыш элѳсѳрѳстѳрѳлѳнда регионла аралы эришш бардырылганды. Анга бизни республикадан, Ставрополь крайдан, Чеченден бля Дагыстандан умутландырган 120 спортчу кытышханды.

Кабарты-Малкыры кызууунда Т адам киргенди. Аланы асламысы майдала бля кытайчадыла – «алтынланы» Кючмезланы

Айдар (30 кч), Балаланы Илияс (36 кч), Жангораланы Амин (52 кч), Гочаланы Тамарлан (82 кч) алгыандыла. «Кюмошѳ» бля Негерланы Алияхан (36 кч), Отгарланы Алияхан (52 кч) саугалангандыла, «доммакыны» Гочаланы Казим (57 кч) алгыанды. Аланы барысын да тренер Жантуудулары Азамат койретди.

Эришшюле

Айрмалылары алгышылгазыла

Сабийлени арасында ол тошюуге кыажу чыгармачылык ишлени республиканы конкурсында алычыны атлары белгили элгизиле. Аланы саугалау КымР-ни Ол тошюуге кыажу-кытуургу службасында бардырылганды.

Быйыл конкурсу КымР-де Ол тошюуге кыажу салуу курагылачы 180 жылдыгына эмде Россияны алпай службасыны 375-жылгынына атлаганды.

Сурталаны, жамаланы сайлау бля бирге бу жол жыр айтханыны арасында эм игиле да ачыклангандыла. Ахыр бѳлѳмѳчѳ чыгыгына жырларын, ол ѳлчюлѳчюле жашауларына, салуучуларына кыоркуу болгыанына

да кыармай, кыыйн болмуга тошгѳнгѳе болушханарына юсѳрѳндѳн айтхандыла. Фѳхмулу жырчылары арасында айрмалыны сайлаган жегил тѳйѳн эди.

Кылай-айл болса да, биринчи жерге Майский шахарны 1-чи номерли шолууну 10-чу классыны окуучуу Антон Стягайло чыкгыанды. Хорлаганга диплома, грамотала эмде багыла саугала бля белгилегенди.

Айрмалылары алгышлай, Ол тошюуге кыажу-кытуургу службаны башчысы Анзор Карданов былай эришш сабийлени хыликлерини хатысандан тошгѳн отаны сынан азайтыла, жаш тѳлѳге кыоркуулуулугу жорукларын койргетге себеплик эттерине ишленгенин айтханды.

ТИКАЛАНЫ Фатима хазырлаганды.

УЧРЕДИТЕЛѳЛЕ: КЫБАРТЫ-МАЛКЫАР РЕСПУБЛИКАНЫ ПАРЛАМЕНТИ БЛЯ ПРАВИТЕЛѳВСТВОСУ

<p>Баш редактор КЪОНАКЪЛАНЫ Хасан</p> <p>РЕДАКЦИЯ: ТЕКУШАНЫ Хауа (баш редактору орунбасар), ЖАН УРАЗЛАНЫ Назбаб (баш редактору орунбасар), ТОКЪУЛАНЫ Борис (жууап секретары), МУСКАЛАНЫ Сакнат, ТИКАЛАНЫ Фатима, ТРАМЛАНЫ Зуура, УЛБАШАНЫ Мурат.</p>	<p>ТЕЛЕФОНЛА: Редактору примини – 42-63-01. Баш редактору орунбасары – 42-38-21, 40-84-82. Жууап секретары – 40-28-97. Секретари – 40-93-62. РЕДАКЦИЯНЫ БЕТОМЛЕРИ: Поштаны эм ыран – 42-34-82, 42-67-68. Экономика – 42-66-73. Кулгура – 42-66-76. Социал ишле – 42-75-82, 40-59-18. Курортта, туризм эм спорт – 40-28-93, 42-66-71. Окуучуула бля байдамкыла жоретюу эм жалгытуу – 42-37-94. Сурат – 42-66-72. Энци корреспѳндент – 42-68-72. Операторла – 42-68-72.</p>	<p>Редакция авторла бля кызыат жоретюмѳди. Кыл жазгыла кыргыш этимдей эм да артка кыргыштырды.</p> <p>Газетѳе басмаданган материалда айтхандан омонѳ расмачыны омон бля кесимге болуукчула. Алаа айтхандан хар зат ючюн Рѳсѳс Федерацияны Басманы юсѳндѳн аюрдан тиийилдикле материалды автордан кесери жууапалды.</p> <p>Редакция авторла 400 гает тизгинден (машинка бля жазылгач 5-6 бет) негѳт аймайды.</p> <p>Газет Сявганы, информация технологияны эмда аскамы коммуникацияны ишлери жаны бля федерал надар службаны (Рѳсѳс Федерацияны) Кабарты-Малкыра управленисыны 2016 жылда 19-июль регистрация этгенди.</p> <p>Регистрация номер – ПН № ТУ07-00118. Индекс – П 5893</p>	<p>Газетин басмагы «КымР-Медиа» ТКУ-ну компьютер службасы хазыр этгенди.</p> <p>Газет «Издательство «Южный регион» ООО-ну типографиясында басмаганында. Ставрополь край, Ессентуки ш., Никольский ыран, 5а</p> <p>Газетлени нѳсрѳне тапшыруу ючюн КымР-ни пошта сявганы федерал Управленисы жууапалды. Телефон: 76-01-21</p> <p>Газетлени роиндига сатуу ючюн КымР-ни «Рѳсстат» компьютер обществосу жууапалды. Телефон: 42-69-34</p> <p>Газет гылыкча юч керѳ чыгыла – ѳчгѳрѳе, орта, шабат кюнде.</p>	<p>Номерге графикте керѳ 19 00 сагыкта кыл салынды. 20 00 сагыкта кыл салынганды.</p> <p>ГАЗЕТНИ НОМЕРИНИ ЧЫГАРГАНЫ Темуккуланы Аминат – декурнл редактор, Кучуканы Сафиг, Геченчаланы Зульфия – жууапты секретары орунбасары, Зезаланы Лиза (1-2-чи бет), Бийчукуланы Жаннета (3-чу бет), Ахматланы Луава (4-чу бет) – корректор.</p> <p>Тиражы 1758 экз. Заказ № 790 Багылас 10. Макуу</p> <p>РЕДАКЦИЯНЫ ЭМ ИШТЕЛѳНИ АДРЕСИ: 360000, Нальчик шахар, Ленин аты проспекти, 5 электрон пошта: elbor_50@mail.ru</p>
---	---	---	---	---